

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина

Кафедра міжнародних економічних відносин

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З НАПИСАННЯ
МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

для здобувачів освітньо-наукової програми
«Міжнародний менеджмент»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

Тернопіль – ЗУНУ – 2023

Методичні вказівки з написання міждисциплінарної курсової роботи для здобувачів освітньо-наукової програми «Міжнародний менеджмент», другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування. Р.Є. Зварич, Т.І. Длугопольська, Н.С. Мазур. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 55 с.

Укладачі:

- Зварич Р. Є.* д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ
- Длугопольська Т. І.* к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ
- Мазур Н. С.* викладач кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ

Рецензенти:

- Куриляк В. Є.* д.е.н., професор, професор кафедри міжнародної економіки ЗУНУ
- Дейнека Ю. П.* начальник управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради

Рекомендовано до друку
на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ
Протокол № 6 від 08.03.2023р.

© Зварич Р.Є., Длугопольська Т.І., Мазур Н.С., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
1.1. Мета і завдання міждисциплінарної курсової роботи.....	6
1.2. Структура міждисциплінарної курсової роботи	7
2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЮ КУРСОВОЮ РОБОТОЮ	16
2.1. Вибір теми міждисциплінарної курсової роботи.....	16
2.2. Підбір інформаційного матеріалу.....	17
2.3. Опрацювання інформаційних джерел.....	19
2.4. Робота над планом наукового дослідження	21
2.5. Підготовка тексту міждисциплінарної курсової роботи.....	21
3. ОФОРМЛЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ	25
3.1. Загальні вимоги	25
3.2. Оформлення текстового матеріалу.....	27
3.3. Правила подання ілюстрацій.....	28
3.4. Правила побудови таблиць.....	29
3.5. Подання переліків	31
3.6. Примітки.....	32
3.7. Виноски	33
3.8. Оформлення рівнянь та формул	34
3.9. Оформлення цитат і посилань.....	35
3.10. Оформлення додатків.....	37
4. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	39
5. ДОДАТКИ.....	42

ВСТУП

Виконання і захист міждисциплінарної курсової роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня є одним із форм контролю у Західноукраїнському національному університеті, метою якої є встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Міждисциплінарна курсова робота повинна відповідати встановленим вимогам і виконуватися автором самостійно на основі опрацьованого найновішого теоретичного, нормативно-правового, статистичного і практичного матеріалу, містити власні розробки, висновки та пропозиції, бути належно структурованою та технічно оформленою. Роботи, механічно переписані з літературних джерел, нормативних документів, неопрацьовані й невірні оформлені, а також виконані шляхом копіївання та дослівного використання тексту, ідей інших авторів без посилання на використані джерела (плагіат), до захисту не допускаються. Мінімальна необхідна частина унікальності тексту - 75%.

Тема міждисциплінарної курсової роботи має характеризуватися актуальністю, адекватністю використання як загальнонаукових, так і спеціальних методів наукового пізнання, правомірність і доцільність застосування яких повинна бути всебічно обґрунтованою в кожному конкретному випадку.

Варто пам'ятати, що міждисциплінарна курсова робота – це підсумок творчої діяльності, у процесі якої здобувач на основі набутих теоретичних і практичних знань, умінь, накопиченого досвіду здійснення власних досліджень, зобов'язаний розробити комплекс заходів чи практичних рекомендацій, спрямованих на виконання актуальної науково прикладної задачі.

Міждисциплінарною курсовою роботою мають право керувати кваліфіковані науково-педагогічні працівники (далі – НПП). Тематику міждисциплінарних курсових робіт щорічно коригують, враховуючи розвиток відповідного напрямку науки, сфери фахової діяльності, потреб регіону і

замовників наукових досліджень чи практичних розробок, набутого кафедрою досвіду.

Основою рекомендацій є вимоги Закону України «Про вищу освіту» (із відповідними змінами), правила оформлення дисертацій, вимоги щодо оформлення звітів у сфері науки та техніки, які затверджені Державним стандартом України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», а також чинні стандарти з інформаційної, бібліотечної та видавничої справи, чинні вимоги до оформлення бібліографічного опису використаних джерел та інші нормативні документи, видані МОН України і ЗУНУ.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Мета і завдання міждисциплінарної курсової роботи

Згідно з навчальними планами підготовки фахівців із вищою освітою, міждисциплінарна курсова робота – один із форм контролю здобувачів, яку проходять випускники освітнього рівня «магістр». Через підготовку та захист роботи здобувач підтверджує рівень власної кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук і самостійно вирішувати наукові та практичні задачі.

Міждисциплінарна курсова робота під час здобуття освітнього ступеня «магістр» – це самостійно виконана прикладна робота, яка демонструє авторське бачення задачі, можливості її дослідження та розв’язання, свідчить про вміння автора використовувати теоретичні знання і практичні навички, набуті під час навчання, працювати з інформаційними джерелами, систематизувати, опрацьовувати, узагальнювати та досліджувати фактологічний матеріал, обґрунтовувати і верифікувати отримані результати, формулювати аргументовані та виважені висновки.

Метою виконання міждисциплінарної курсової роботи є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого опанування обраної теми та методів самостійного дослідження, демонстрації вмінь логічно-послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог освітньо-наукових програм із певної галузі знань, спеціальності.

Для досягнення мети в роботі виконуються такі завдання:

- опрацювання, систематизація, узагальнення та поглиблення теоретичних знань у контексті вирішення певних практичних завдань;
- формулювання конкретної прикладної проблематики, що не знайшла достатнього висвітлення в наукових джерелах і потребує інноваційних

підходів до розроблення комплексу взаємопов'язаних пропозицій для її вирішення;

- наукове обґрунтування інструментарію (методів, прийомів і засобів) вирішення визначеної проблеми;
- моделювання внутрішніх і зовнішніх зв'язків між явищами та процесами, які є суттєвими для виконання конкретного науково-прикладного завдання;
- формування вмотивованих і виважених висновків, рекомендацій і пропозицій на основі результатів наукового дослідження.

1.2. Структура міждисциплінарної курсової роботи

Орієнтована структура міждисциплінарної курсової роботи:

- титульний аркуш;
- рецензія наукового керівника;
- зміст;
- вступ;
- розділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш міждисциплінарної курсової роботи містить (додаток А):

- найменування закладу вищої освіти;
- назву факультету (інституту) та кафедри, де виконано роботу;
- тему міждисциплінарної курсової роботи;
- шифр групи,
- шифр і найменування спеціальності та назву освітньої програми;
- прізвище, ініціали здобувача;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали наукового керівника;
- члени комісії;
- місто, рік.

Зміст представляють на початку роботи. У ньому вказують назви складників роботи – розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів (якщо вони мають окремі заголовки), додатки і номери сторінок, на яких починається матеріал відповідних структурних частин роботи.

Вступ до міждисциплінарної курсової роботи – невід’ємна частина, у якій стисло представляють власну оцінку сучасного стану проблеми, указуючи на практично виконані/невиконані завдання, наукові підходи, що вже застосовуються у цій сфері наукових розвідок, напрацювання провідних учених і фахівців, світові тенденції та інноваційний зарубіжний досвід у виконанні поставлених завдань, обґрунтування доцільності здійснення наукових досліджень. У вступі формулюють актуальність вибраної теми, мету і завдання наукового дослідження, об’єкт та предмет дослідження, вибрані методи дослідження. Орієнтовний обсяг вступу – 2 сторінки друкованого тексту.

У **вступі** подають загальну характеристику міждисциплінарної курсової роботи у рекомендованій нижче послідовності.

1) Обґрунтувати вибір теми та її актуальність для науки і практики, розвитку відповідної галузі дослідження. Обґрунтування актуальності вибраної теми міждисциплінарної курсової роботи, яке проводиться шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв’язаннями проблеми, свідчить про відповідність теми дослідження сучасним потребам певної сфери діяльності та перспективам її розвитку. При цьому висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висвітлити сутність проблеми дослідження, її соціальну значущість, значення для подальшого розвитку теорії і практики. У цій частині вступу необхідно навести перелік вітчизняних і зарубіжних економістів, які досліджували обрану тему або окремі її аспекти.

2) Мета повинна узгоджуватися з назвою роботи і містити не тільки очікувані результати, а й вказувати, на яких наукових передумовах вона ґрунтується, яким чином досягається. Не слід формулювати мету як “Дослідження...”, “Вивчення...”, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на результати розробки.

Результати слід формулювати як: «розв’язання наукової проблеми, розробка теоретичних положень, науково обґрунтованих рішень», впровадження яких є певним внеском у розвиток досліджуваної сфери діяльності.

Мета наукового дослідження реалізується через конкретні **завдання**, які мають бути вирішені відповідно до поставленої мети. Це звичайно робиться у формі перерахування (вивчити..., описати..., встановити..., вияснити..., вивести формулу... і т. ін.).

Формулювання цих завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення складатиме зміст розділів курсової роботи. Це важливо також і тому, що назви таких розділів з’являються саме з формулювання завдань дослідження.

3) Вказати об’єкт і предмет дослідження. **Об’єкт** – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. В об’єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження.

Предмет міститься в межах об’єкта. Об’єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Саме на нього і спрямована основна увага студента, саме предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка виноситься на титульний аркуш як заголовок.

4) Обрати методи дослідження, що є дуже важливим етапом роботи та необхідною умовою досягнення поставленої в ній мети. Загальні методи наукових досліджень можна поділити на три групи, межі між якими визначені приблизно:

- методи емпіричного дослідження;
- методи, використовувані для емпіричного та теоретичного досліджень;
- методи теоретичного дослідження.

Методи емпіричного дослідження:

Спостереження – це систематичне цілеспрямоване вивчення об'єкта. Спостереження як метод пізнання дає змогу отримати первинну інформацію у вигляді сукупності емпіричних тверджень. Емпірична сукупність утворює первинну схематизацію об'єктів реальності – вихідних об'єктів наукового дослідження.

Порівняння – це процес встановлення подібності або відмінностей предметів та явищ дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам. Різні об'єкти чи явища можуть порівнюватися безпосередньо або опосередковано через їх порівняння з будь-яким іншим об'єктом (еталоном). У першому випадку звичайно отримують якісні результати (більше – менше, вище – нижче). Порівняння ж об'єктів з еталоном надає можливість отримати кількісні характеристики. Такі порівняння називають вимірюванням.

Вимірювання – це визначення числового значення певної величини за допомогою одиниці виміру. Вимірювання передбачає наявність таких основних елементів: об'єкта вимірювання, еталона, вимірювальних приладів, методу вимірювання. Вимірювання розвинулося з операції порівняння, проте воно – більш потужний і універсальний пізнавальний засіб.

Експеримент – це такий метод вивчення об'єкта, за яким дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього завдяки створенню штучних умов або використанню природних умов, необхідних для виявлення відповідної властивості.

У науковому дослідженні експеримент і теорія найтісніше взаємопов'язані. Всіляке ігнорування експерименту неодмінно призводить до помилок, тому всебічне розгортання експериментальних досліджень являє собою один із найважливіших шляхів розвитку сучасної науки.

Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень:

Абстрагування – це відхід у думці від несуттєвих властивостей, зв'язків, відношень предметів і виділення декількох рис, котрі цікавлять дослідника. Процес абстрагування має два ступені. Перший: виділення найважливішого у явищах і встановлення факту незалежності чи дуже незначної залежності досліджуваних явищ, на яку можна не зважати, від певних факторів (якщо об'єкт *A* не залежить безпосередньо від фактора *B*, то можна лишити його осторонь як несуттєвий). Другий ступінь: реалізація можливостей абстрагування. Сутність його полягає в тому, що один об'єкт замінюється іншим, простішим, який виступає як «модель» першого.

Результат абстрагування часто виступає як специфічний метод дослідження, а також як елемент складніших за своєю структурою методів експерименту – аналізу і моделювання.

Аналіз і синтез. Аналіз – метод пізнання, який дає змогу поділяти предмети дослідження на складові частини (природні елементи об'єкта або його властивості і відношення). Синтез, навпаки, припускає з'єднання окремих частин чи рис предмета в єдине ціле. Аналіз та синтез взаємопов'язані, вони являють собою єдність протилежностей.

Індукція та дедукція. Дедуктивною звать таку розумову конструкцію, в якій висновок щодо якогось елементу множини робиться на підставі знання загальних властивостей всієї множини. Змістом дедукції як методу пізнання є використання загальних наукових положень при дослідженні конкретних явищ.

Під індукцією розуміють перехід від часткового до загального, коли на підставі знання про частину предметів класу робиться висновок стосовно класу в цілому. Дедукція та індукція – взаємопротилежні методи пізнання.

Моделювання – метод, який ґрунтується на використанні моделі як засобу дослідження явищ і процесів природи. Під моделями розуміють системи, що замінюють об'єкт пізнання і служать джерелом інформації стосовно нього. Моделі – це такі аналоги, подібність яких до оригіналу суттєва, а розбіжність – несуттєва. Моделі поділяють на два види: матеріальні та ідеальні. Матеріальні моделі втілюються у певному матеріалі – дереві, металі,

склі і т. ін. Ідеальні моделі фіксуються в таких наочних елементах, як креслення, рисунок, схема, комп'ютерна програма і т. ін.

Методи теоретичних досліджень:

Ідеалізація – це конструювання подумки об'єктів, які не існують у дійсності або практично не здійсненні (наприклад, абсолютно тверде тіло, абсолютно чорне тіло, лінія, площина).

Мета ідеалізації: позбавити реальні об'єкти деяких притаманних їм властивостей і наділити (у думці) ці об'єкти певними нереальними і гіпотетичними властивостями.

Формалізація – метод вивчення різноманітних об'єктів шляхом відображення їхньої структури у знаковій формі за допомогою штучних мов, наприклад мовою математики.

Аксіоматичний метод – метод побудови наукової теорії, за якого деякі твердження приймаються без доведень, а всі інші знання виводяться з них відповідно до певних логічних правил.

Історичний метод дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей. Даний метод дослідження використовується головним чином у суспільних науках. У прикладних – він застосовується, наприклад, при вивченні розвитку і формування тих чи тих галузей науки і техніки.

Системний підхід полягає у комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), дослідженні їх як єдиного цілого із узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин. Виходячи з цього принципу, треба вивчити кожен елемент системи у його зв'язку та взаємодії з іншими елементами, виявити вплив властивостей окремих частин системи на її поведінку в цілому, встановити емерджентні властивості системи і визначити оптимальний режим її функціонування.

5) Визначити теоретичну основу та описати інформаційну базу дослідження. Теоретичну основу складають наукові положення сучасної

економічної теорії, концепції економічного розвитку, теоретичні висновки та узагальнення вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, що містяться у монографічній, спеціальній та періодичній літературі; матеріали наукових і науково-практичних конференцій; нормативно-правові документи. **Інформаційну базу** наукового дослідження формують дані офіційної статистики, планові, звітні, облікові, аналітичні дані окремих підприємств, установ, організацій тощо.

Основна частина роботи – це її головна складова, що містить виклад сучасних відомостей і уявлень про об'єкт (предмет) дослідження або опис розробок (напрацювань), які є необхідними та достатніми для розкриття змісту здійснених наукових пошуків і отриманих результатів (опис характеристик і/або властивостей об'єкта (предмета) дослідження, основних принципових рішень і механізмів, що забезпечують їхню реалізацію та забезпечують комплексне виконання поставлених перед дослідником завдань). Основна частина складається з розділів. У розділах детально розглядають методику, інструментарій і техніку дослідження, узагальнюють його результати.

Основна частина повинна містити три розділи. Зміст розділів повинен точно відповідати темі роботи, її меті та завданням. Кожен розділ основної частини завершують висновками у вигляді стислого викладу одержаних результатів дослідження (до однієї сторінки). Орієнтовний обсяг основної частини міждисциплінарної курсової роботи – 35 сторінок друкованого тексту.

У **першому розділі** висвітлюють теоретичні положення з проблеми, що досліджується. При цьому аналізують літературні джерела, діючі методики та інструктивні матеріали, зіставляють міркування різних авторів і обґрунтовують власний погляд на певне питання.

Бажано, щоб теоретичні положення теми ілюструвались практичними прикладами з тих видів економічної діяльності, якими займається обране підприємство. Однак матеріали підприємства-об'єкту використовувати в цьому питанні не слід.

У **другому розділі** доцільно дати коротку характеристику об'єкта дослідження і перспектив його розвитку. В ній наводяться загальні дані про розмір і структуру підприємства, техніко-економічні показники виробництва, зарубіжної ринкової діяльності тощо. Найголовніші показники та результати діяльності, які характеризують динаміку розвитку підприємства за ряд років заносять у таблиці або відображають графічно. Водночас найголовніше в цьому питанні – глибоко проаналізувати стан практичного вирішення піднятих у темі проблем у конкретних умовах підприємства, на прикладі якого виконується курсова робота. Тому представлений матеріал має містити багато розрахунків, таблиць, схем, графіків й діаграм. Проте вони мають бути не просто наочним матеріалом, а основою для всебічної характеристики й аналізу досліджуваного питання.

У **третьому розділі** на основі вивчених літературних джерел та інструктивних матеріалів (перший розділ), аналізу досліджуваного питання на конкретному підприємстві (другий розділ) студент розробляє і обґрунтовує власні пропозиції щодо вдосконалення досліджуваної проблеми.

Висновки до міждисциплінарної курсової роботи загалом розміщують безпосередньо після її основної частини, починаючи з нової сторінки. У них наводять отримані автором основні наукові результати, які розкривають ступінь досягнення мети та виконання завдань міждисциплінарної курсової роботи, їхню науково-теоретичну цінність і прикладну значущість, відображають позитивні та негативні сторони запропонованих рішень і розробок, порівнюють їх із попередніми науковими здобутками, рішеннями (розробками), формулюють рекомендації щодо наукового і практичного використання одержаних результатів. Для кращого сприйняття текст висновків доцільно поділяти на пункти і розміщувати у певній логічній послідовності (спочатку науково-теоретичні результати, а потім результати практичного характеру). Висновки повинні займати приблизно 3 сторінки.

Список використаних джерел містить перелік джерел, із яких у роботі використано ті чи інші матеріали та на які обов'язково мають бути посилання у

тексті. Цей перелік починають із нової сторінки, подаючи бібліографічні описи в порядку, за яким їх уперше згадують у тексті або в алфавітному порядку з їхньою наскрізною нумерацією. Бібліографічні описи джерел у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додаток В). Кількість використаних джерел у – 30 найменувань, із них 50% мають бути видані (оприлюднені) упродовж останніх 3-5 років, бажано також використовувати джерела, опубліковані за кордоном і розміщені на зарубіжних Інтернет-сайтах.

Додатки повинні містити матеріал, який:

а) є необхідним для повного висвітлення проблематики дослідження, але його введення до основної частини міждисциплінарної курсової роботи може зумовити її перевантаження інформацією, що безпосередньо не стосується обраної теми, а також порушити впорядкованість та логічність викладу тексту роботи;

б) не може бути послідовно розміщений в основній частині наукової роботи через надмірний обсяг або способи відтворення, що може призвести до порушення встановлених вимог до її загального обсягу;

Таким чином, у додатках доцільно розмішувати допоміжні ілюстрації або таблиці, а також матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення чи форму подання не можуть бути включені до основної частини роботи (оригінали фотографій, проміжні математичні докази, формули, розрахунки, інструкції, методики, опис комп'ютерних програм, первинні документи або їхні копії тощо).

Терміни виконання та захисту міждисциплінарних курсових робіт

№ п\п	Вид завдання	Термін виконання
		Денна форма навчання
1.	Вибір і затвердження теми міждисциплінарної курсової роботи	Не пізніше, ніж за 2 місяці до початку екзаменаційної сесії
2.	Здача курсової роботи науковому керівнику для рецензування	За два тижні до початку екзаменаційної сесії
3.	Захист курсової роботи	Згідно з призначеною датою захисту протягом залікового тижня

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЮ КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

2.1. Вибір теми міждисциплінарної курсової роботи

Підготовку до написання міждисциплінарної курсової роботи починають із вибору теми. Своєчасний та обґрунтований вибір теми роботи значною мірою визначає процес засвоєння знань і набуття умінь для подальшої ефективної діяльності.

Студент самостійно вибирає будь-яку із запропонованого випусковою кафедрою переліку тем досліджень. При цьому доцільно враховувати актуальність й обізнаність автора з темою, майбутній фах і рівень підготовки студента; наявність у нього достатньої науково-теоретичної та інформаційно-фактологічної бази; можливість отримання при впровадженні ефективних результатів у різноманітних галузях науки та сферах практично орієнтованої професійної діяльності; власні уподобання, наукові інтереси автора тощо.

При виборі теми дослідження потрібно уникати ситуації, у якій вони б повторювалися для двох чи більше виконавців. Дублювання можливе лише у виняткових випадках, коли необхідно забезпечити комплексне виконання певних наукових і практичних завдань, які не можна охопити окремим дослідженням. Автори міждисциплінарних курсових робіт подібними темами мають уточнити основні аспекти свого наукового дослідження, застосовувати різні інноваційні підходи, принципи та методи наукових пошуків для виконання поставлених завдань.

За бажанням студент може запропонувати власну тему міждисциплінарної курсової роботи. Вибираючи тему, варто пам'ятати, що дослідження за комплексними (абстрактними) темами часто бувають поверхневими та недостатньо самостійними. Натомість вузько спеціалізовану тему опрацьовують докладніше та ґрунтовніше.

Важливим фактором вдалого вибору теми для студента є глибоке усвідомлення проблематики дослідження, її осмислення й обґрунтування. При цьому студент повинен виокремлювати три етапи при виборі проблеми: її

формулювання та окреслення очікуваного результату; детальна структуризація проблеми, тобто виокремлення у межах теми підтем і дослідницьких питань; визначення актуальності, значущості проблеми для науки та практики.

Від того, наскільки правильною буде постановка проблеми, значною мірою залежить її розв'язання, і, відповідно, результат міждисциплінарної курсової роботи. Важливою передумовою отримання останнього є правильне формулювання проблеми з визначенням її актуальності, ступеня розробленості, наявних наукових, нормативно-правових та інформаційно-фактологічних джерел.

Формулювання теми повинно бути лаконічним і відповідати обраній спеціальності, розкривати суть актуальної наукової проблематики.

З метою конкретизації іноді до назви доречно додати невеликий (4-6 слів) уточнюючий підзаголовок через двокрапку або в дужках. Зокрема, це стосується робіт, що висвітлюють вузько спеціалізовані теми. Формулювання теми таких робіт повинно бути конкретним і аргументованим.

Наступним етапом після затвердження теми та плану міждисциплінарної курсової роботи є добір необхідних джерел інформації для її написання.

2.2. Підбір інформаційного матеріалу

Однією з основних заporук успішного написання міждисциплінарної курсової роботи є продумана, правильно здійснена підготовча робота. Обравши тему, студент повинен чітко окреслити мету своєї роботи, послідовність її написання, підібрати відповідну наукову і навчальну літературу, електронні джерела інформаційних ресурсів та емпіричний матеріал. Виходячи з обраної проблематики, здобувач самостійно добирає необхідний інформаційний матеріал.

Інформаційну базу дослідження складають закони України, постанови Кабінету Міністрів, укази Президента України та інші нормативно-правові документи. Зазначені кодифіковані матеріали регулярно публікуються в офіційних друкованих виданнях органів державної законодавчої (щотижневий нормативний бюлетень «Відомості Верховної Ради», газета «Голос України»)

та центральної виконавчої влади (газета «Урядовий кур'єр»), у збірниках актів законодавства «Офіційний вісник України», розміщуються у правових інформаційно-пошукових системах (до найбільш поширених належать: «Ліга: Закон» за Інтернет-адресою <http://www.ligazakon.ua>; професійна юридична система МЕГА-НАУ, основні продукти якої можна знайти на сайті <http://nau.ua>; інформаційно-пошукова система на офіційному веб-порталі Верховної Ради України за Інтернет-адресою <http://www.rada.gov.ua> тощо).

Крім того, студент повинен детально вивчити матеріали за проблематикою дослідження в монографіях, збірниках наукових праць, депонованих наукових звітах, статтях у періодичних наукових фахових українських і зарубіжних виданнях, включаючи електронні Інтернет-видання, сучасних підручниках і навчальних посібниках, особливу увагу акцентувавши на публікаціях за останні 3-5 років.

Для дослідження різноманітних загальносвітових тенденцій і процесів, а також тих, які відбуваються в окремих зарубіжних країнах та їхніх об'єднаннях, доцільно використовувати фактологічні та статистичні дані минулих років, які збирають й опрацьовують міжнародні організації, аналітичні центри та статистичні служби інших держав тощо. Указані інститути регулярно публікують статистичні щорічники, довідники, квартальні та щомісячні бюлетені, щотижневі видання. До того ж видання і матеріали окремих досліджень. Для прикладу, Міжнародний валютний фонд випускає щорічний статистичний довідник «International Financial Statistics», у якому розміщується інформація щодо кількох міжнародних організацій і окремо щодо 68 країн.

У процесі здійснення досліджень на макро- (загальнодержавному) і мезо- (регіональному) рівнях в Україні можна використовувати статистичну інформацію, яка, зокрема, міститься на офіційних сайтах і в таких статистичних щорічниках і довідниках, як «Статистичний щорічний довідник», «Україна в цифрах», щорічних Посланнях Президента України до Верховної Ради України, регулярних і тематичних статистичних збірниках, які видають центральні та територіальні органи Державної служби статистики України, міністерства,

відомства та спеціалізовані державні органи (наприклад, Рахункова Палата України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національний банк України та ін.), а також спеціалізовані аналітичні центри, громадські організації тощо. Визначена інформація може оприлюднюватися як на паперових, так і на електронних носіях.

У процесі наукових досліджень, присвячених вивченню проблем мікрорівня (суб'єкти підприємницької діяльності, неприбуткові організації, бюджетні установи тощо), можна використовувати емпіричний і фактологічний матеріал, розміщений на сайтах відповідних інституцій, дані з офіційної статистичної (зокрема, фінансової), а також внутрішньої звітності, аналітичних записок, тематичних досліджень, опитувань експертів, реєстрів фінансового та управлінського обліку тощо.

Не допускається виконання міждисциплінарної курсової роботи виключно за матеріалами навчальних і навчально-методичних видань (без опрацювання публікацій і досліджень науковців та фахівців-практиків). Оскільки міждисциплінарна курсова робота – це креативне наукове дослідження, тому основними джерелами для її написання мають бути сучасні наукові публікації, що творчо опрацьовані автором.

Для пошуку необхідного матеріалу студенту також доцільно скористатися електронними картотеками та предметно-тематичними каталогами публічних українських і зарубіжних бібліотек, відомих закладів вищої освіти, включаючи бібліотеку ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету.

2.3. Опрацювання інформаційних джерел

Вивчення та опрацювання джерел інформації за обраною темою варто розпочинати із загальних фундаментальних робіт, щоб мати уявлення про основні питання, близькі до теми дослідження, а потім поступово звужувати пошук, відбираючи нові видання спеціальної літератури та публікації, присвячені виключно досліджуваній проблематиці.

На першому етапі слід охопити якомога більше джерел, а потім поступово «відсіювати» зайві видання. Однак продуктивнішою є методика, за якою від самого початку роботи свідомо обмежується коло джерел.

Розпочинаючи роботу потрібно попередньо ознайомитися з відібраними джерелами. Методика читання наукової літератури дещо інша, ніж художньої. Розрізняють «швидке» (побіжний огляд змісту інформаційного джерела) та «повільне» читання (ретельне (скрупульозне) опрацювання тексту). Побіжний перегляд змісту дає можливість досліднику ознайомитися з публікацією в загальних рисах, щоб зрозуміти, що в ній є необхідна інформація, для отримання лише загального уявлення про викладений матеріал.

Під час опрацювання джерел доцільно відбирати лише наукові факти. **Науковий факт** – це елемент, який лежить в основі наукового пізнання, відображає об'єктивні властивості процесів та явищ: новизну, точність, об'єктивність і достовірність. Варто відбирати найавторитетніші джерела, що містять останні дані, точно вказувати, звідки взято матеріал.

Щоб уникнути помилок у процесі аналізу джерел, потрібно уважно систематизувати погляди учених і фахівців-практиків у такому порядку: сутність досліджуваного явища, процесу (позиція декількох авторів збігається в певному аспекті); яким чином проходить згаданий процес чи явище (його компоненти, ланцюгові зв'язки, стадії, етапи розвитку); погляди учених з приводу шляхів вирішення певної проблеми на практиці (хто і що пропонує); які труднощі, виникали в попередніх дослідженнях, трапляються під час практичної діяльності; які чинники й умови ефективного розвитку, шляхи модернізації досліджуваного процесу чи явища пропонують учені та практики.

Огляд інформаційних джерел дає можливість виявити професійну компетентність дослідника, його особистий внесок у розробку теми порівняно з уже відомими дослідженнями. Вивчення інформації на паперових і електронних носіях здійснюють не для запозичення матеріалу, а для обдумування знайденої інформації та вироблення власної концепції, що може стати самостійною публікацією, ідеєю, пропозицією автора.

2.4. Робота над планом наукового дослідження

План є обов'язковим і важливим атрибутом майбутньої міждисциплінарної курсової роботи. Він повинен розкривати зміст, обґрунтовувати напрями вирішення поставлених завдань. Підготовка до складання плану розпочинається у процесі ознайомлення з основними джерелами за темою дослідження.

План складають після опрацювання наукової та навчальної літератури, погоджують з науковим керівником, коригують при потребі та затверджують.

При складанні плану роботи здобувачу необхідно добре продумати назви кожного розділу та підрозділу таким чином, щоб матеріал міждисциплінарної курсової роботи був взаємопов'язаним і розміщеним у логічній послідовності. Якісно складений план кваліфікаційної роботи сприяє правильному та цілеспрямованому вивченню джерел інформації, пошуку й опрацюванню емпіричного і фактологічного матеріалу.

План роботи повинен обов'язково містити вступ, назви розділів та висновки. У межах кожного розділу необхідно виокремити підрозділи.

На цьому підготовчий етап виконання міждисциплінарної курсової роботи завершується та можна приступати до основного етапу – написання її тексту.

2.5. Підготовка тексту міждисциплінарної курсової роботи

Будь-яка міждисциплінарна курсова робота має свої характерні риси, зумовлені своєрідністю теми, об'єкта та предмета дослідження, структурою роботи, повнотою джерел інформації, ґрунтовністю знань виконавця, навичками та вміннями висвітлювати теоретичні та практичні питання. Водночас кожна міждисциплінарна курсова робота має вибудовуватися за типовою (стандартною) схемою на основі єдиних методичних рекомендацій, що відображають сучасний рівень вимог до підготовки фахівця.

Основним змістом міждисциплінарної курсової роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навиків, формування здатності застосування цих знань під час вирішення професійних

завдань (інженерних завдань), пізнання сутності наукових категорій і понять, явищ і процесів, що досліджуються, методології їхньої організації в сучасних умовах, аналізу ефективності функціонування та напрямів удосконалення вказаних явищ і процесів відповідно до вимог реформ і змін, які здійснюються. Для забезпечення досягнення цієї мети вона має відповідати встановленим стандартам і певним принципам. Серед них можна виокремити такі:

Науковий рівень міждисциплінарної курсової роботи. На основі ґрунтовного опрацювання достатньої кількості наукових джерел, детального аналізу та критичної оцінки різних поглядів науковців і практиків на досліджувану проблему здобувач повинен продемонструвати своє вміння відслідкувати та розкривати економічну сутність досліджуваних категорій і понять, особливостей та тенденцій розвитку явищ і процесів суспільного життя. При цьому варто дотримуватися вимог до формування списку використаних джерел та відображати за текстом застосований науковий апарат (посилатися на джерела) під час проведення теоретичних дискусій та емпіричних досліджень.

Аналітичний рівень. Зібраний, систематизований, проаналізований автором фактологічний і статистичний матеріал необхідно подавати у роботі в текстовій її частині у вигляді аналітичних таблиць, діаграм, графіків або виносити у додатки до кваліфікаційної роботи.

Зібраний матеріал потрібно представляти у логічній послідовності, переходячи від простого (одиночного) до складного (загального). Характерною ознакою наукового тексту є його цілісність, завершеність, логічна послідовність викладу.

Можливими функціонально-синтактичними засобами вираження логічних зв'язків у міждисциплінарній курсовій роботі є:

- ✓ засоби, що вказують на послідовність (*насамперед, перш за все, спочатку, отже, по-перше, по-друге* і т. п.);
- ✓ засоби переходу від однієї думки до іншої (*раніше ніж, доцільно з'ясувати, зупинитись на, доцільно розглянути, перейдемо до того*);

- ✓ засоби причинно-наслідкового зв'язку (*крім того, таким чином, тому, відповідно до цього* тощо);
- ✓ засоби заперечення (*у той час як, попри те, незважаючи на, проте, однак, але* тощо);
- ✓ засоби, для підсумування, резюмування (*підсумовуючи, отже, таким чином, вищесказане дає підстави, варто зазначити* тощо).

Суттєвою вимогою до міждисциплінарної курсової роботи є її відповідність особливостям наукового стилю викладу тексту. Виклад матеріалу здійснюють від третьої особи (автор вважає, на думку автора), займенник «я» у словосполученнях замінюють займенником «ми» (*ми вважаємо, ми переконані, з нашої точки зору, на нашу думку, на наш погляд* тощо).

При побудові таблиць необхідно зібрати емпірично-фактологічний матеріал і статистичні дані за достатньо тривалий період часу (3 роки). Систематизацію цифрового матеріалу здійснюють з урахуванням його хронології. Формуючи таблиці і діаграми, здобувач повинен продемонструвати набуті навички застосування різноманітних методів аналізу, діагностики, моделювання, оптимізації, планування, порівняння та прогнозування різних процесів, виявлення позитивних і негативних тенденцій, вміння оцінювати ефекти та ризики тощо. Емпіричний матеріал повинен бути пов'язаний з текстом, проаналізований, із відповідними коментарями автора. В оформленні таблиць, рисунків, іншого ілюстративного матеріалу, додатків потрібно дотримуватися установлених стандартних вимог.

Ілюстративний рівень. Автору міждисциплінарної курсової роботи необхідно продемонструвати вміння систематизації результатів теоретичних досліджень, їхнього подання у вигляді схем, використання графічного методу наочного відображення результатів емпіричних досліджень.

Фаховий рівень. Здійснене дослідження повинно відповідати паспорту спеціальності, демонструвати високий рівень професійних знань і навичок автора, володіння спеціальною фаховою термінологією, знання законодавчо-

нормативної бази, уміння аналізувати явища та процеси, виявляти проблеми та аргументувати пропозиції щодо їхнього вирішення.

Обґрунтованість пропозицій. Рівень міждисциплінарної курсової роботи оцінюють за кількістю та обґрунтованістю пропозицій автора щодо вирішення проблем і поставлених в роботі завдань.

3. ОФОРМЛЕННЯ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

Міждисциплінарна курсова робота – це рукопис, оформлення якого має здійснюватися відповідно до встановлених стандартів і чинних вимог. Роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм). За необхідності допускається використання аркушів формату А3 (297 x 420 мм). Друк виконують за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу з розрахунку не більше, ніж 30 рядків на сторінці, при умові рівномірного її заповнення та з висотою літер і цифр не менше, ніж 1,8 мм. Набір тексту роботи має виконуватися з використанням текстового редактора MS Word, (шрифт Times New Roman, кегль (розмір) 14 з міжрядковим інтервалом 1,5).

Текст роботи слід друкувати з урахуванням таких розмірів берегів: лівий – 25 мм, верхній і нижній – 20 мм, правий – 15 мм. При цьому необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення, а всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорними впродовж усієї роботи. Окремі слова, формули, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору, а щільність вписаного тексту - максимально наближатися до щільності основного зображення. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти шляхом підчищення або зафарбовування коректором і нанесення на тому самому місці або між рядками виправленого зображення від руки. Виправлення здійснюється чорним кольором.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у роботі наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви і наводити назви організацій у перекладі українською мовою, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують, а їхні назви виконують роль

заголовків структурних елементів. Кожний структурний елемент, а також розділ починають із нової сторінки, у кінці їх назв крапка не ставиться.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів та інших структурних елементів роботи слід розташовувати посередині рядка і друкувати напівжирним (bold) шрифтом великими літерами без підкреслень та крапки в кінці.

Приклад:

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОБОРОТНИХ
МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів слід починати з абзацного відступу та друкувати напівжирним (bold) шрифтом маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Приклад:

1.1. Економічна характеристика, склад та класифікація оборотних матеріальних ресурсів

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, то їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділів не допускається. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не меншою, ніж два рядки. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками потрібно зробити, як у тексті. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Абзацний відступ має бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 мм).

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами із застосуванням наскрізної нумерації упродовж усього її тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш потрібно внести до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші

не проставляють. Зміст роботи – на 2 сторінці. Вступ роботи починається з 3 сторінки.

Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, враховують до загальної нумерації сторінок.

Розділи, підрозділи роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку ставлять, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д.

3.2. Оформлення текстового матеріалу

Текстовий матеріал міждисциплінарної курсової роботи подається у різних формах. До нього (крім розглянутих вище елементів) належать складні числівники, літерні позначення, цитати, посилання, перерахування і т. ін., тобто те, що при оформленні потребує знання особливих техніко-орфографічних правил. У роботі, як правило, використовується цифрова та словесно-цифрова форми запису інформації.

Прості кількісні числівники, якщо при них немає одиниць виміру, пишуться словами (п'ять випадків, п'ять підприємств). Складні числівники пишуться цифрами, за винятком тих, з яких починається абзац. Числа зі скороченим позначенням одиниць виміру пишуться цифрами (24 кг., 125 грн.). При перерахуванні однорідних чисел (величин, відношень) скорочена назва одиниць виміру ставиться після останньої цифри. Числівники, які входять до складних слів, у наукових текстах пишуться цифрою (наприклад, 30-відсотковий обсяг).

У міждисциплінарній курсовій роботі часто використовуються скорочення: буквенні аббревіатури, складноскорочені слова, умовні скорочення за початковими літерами слів, умовні скорочення за частинами слів та початковими літерами.

Літерні абрєвіатури складаються з перших (початкових) літер повних найменувань (наприклад, США, СОТ, ЄС тощо). Якщо використовуються не загальноприйняті абрєвіатури, а запропоновані автором, то при першому згадуванні вони вказуються у круглих дужках після повного найменування, надалі вживаються у тексті без розшифрування або подаються у переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів перед вступом.

Іншим видом скорочень є складноскорочені слова, які складаються з усічених та повних слів (наприклад, профспілка, райдержадміністрація тощо).

Наведемо кілька загальноприйнятих умовних скорочень, що використовуються при оформленні дипломної роботи:

- а) після перерахування (та ін., і т. д., і т. ін.);
- б) при посиленнях (див. - дивись, пор. - порівняти);
- в) при позначенні цифрами століть і років (ст., р., рр.).

У наукових текстах і формулах дуже поширені літерні позначення. У роботі має бути створена така система, коли одному літерному позначенню відповідає одна величина, і навпаки, кожна величина репрезентується одним літерним позначенням.

3.3. Правила подання ілюстрацій

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) варто розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилення у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, то при їхньому використанні слід дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права, тобто посилатися на джерело.

Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під нею. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст або експлікацію). Ілюстрація позначається словом «рисунок», яке разом із номером і назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад: «Рис. 3.1. Схема взаємозв'язку аналітичного і синтетичного обліку».

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: рис. 3.2. – друга ілюстрація у третьому розділі.

Якщо ілюстрація не вміщується на одній сторінці, її можна переносити на інші сторінки, вміщуючи назву ілюстрації на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці. Під ними позначають: «Рис, ____, арк. ____». Ілюстрації за необхідності, можуть бути наведені у змісті із зазначенням їхніх номерів, назв і номерів сторінок, на яких вони розміщені.

Найбільш вживаними видами ілюстрацій є схеми, графіки, діаграми (додаток Б). Для їхнього виконання необхідно використовувати комп'ютерну техніку й типові комп'ютерні програми, наприклад, MS Office, Adobe Photoshop, Corel Draw та ін.

3.4. Правила побудови таблиць

Цифровий матеріал звичайно оформляють у вигляді таблиць. За змістом таблиці поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове (виведення) знання, яке описується у тексті словами «таблиця дає можливість зробити висновок, що...», «із таблиці видно, що...» і т. ін.. У неаналітичних таблицях здебільшого вміщують числові дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті роботи.

Горизонтальні та вертикальні лінії, які відокремлюють рядки таблиці, а також лінії зліва, справа і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їхня відсутність не ускладнює користування таблицею.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації в межах розділу, за винятком таблиць, наведених у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад: табл. 2.1 – перша таблиця у другому розділі.

Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і розмішують над таблицею. Назва має бути лаконічною і відображати зміст таблиці.

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за межі формату сторінки, таку таблицю поділяють на частини, розмішуючи їх одну під одною, поруч або переносючи частину таблиці на наступну сторінку. При цьому в кожній частині таблиці дублюють заголовки розділів і стовпців. При поділі таблиці на частини допускається замінити назви її рядків чи стовпців номерами. Для нумерації застосовують арабські цифри у першій частині таблиці. Слово «Таблиця____» друкують один раз справа над назвою таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці____» із зазначенням номера таблиці.

Заголовки стовпців таблиці друкують з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки стовпців подають в однині.

У міждисциплінарній курсовій роботі можна використовувати спрощені таблиці, які містять бічні заголовки й один чи два стовпці, наприклад:

	<i>млн. грн.</i>
Витрати матеріалів.....	4,5
Заробітна плата.....	1,8
Амортизація.....	2,0
Інші витрати.....	0,3
Всього.....	8,6

При потребі відомості про таблиці можуть бути наведені у змісті із зазначенням їхніх номерів, назв (якщо вони є) та номерів сторінок, на яких вони розміщені.

3.5. Подання переліків

У тексті роботи використовують переліки, що складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз. Незакінчені фрази пишуться з маленької літери і нумеруються арабськими цифрами або маленькими літерами з напівкруглою дужкою, що закривається.

Перший варіант: перелік складається з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків), які пишуться в одному рядку з іншим текстом і відокремлюються один від одного крапкою з комою. Наприклад: «Продукція сільського господарства охоплює: 1) продукцію рослинництва; 2) продукцію тваринництва».

Другий варіант: перелік складається із розгорнутих фраз, які мають власні розділові знаки. При цьому його елементи доцільно писати з нового рядка і відокремлювати один від одного крапкою з комою, позначаючи їх малою літерою з круглою дужкою або знаком тире «-».

Наприклад:

«Сукупні ресурси домогосподарств охоплюють:

1. грошові доходи;
2. вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства;
3. пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, на придбання скрапленого газу, твердого і рідкого палива;
4. пільги на оплату санітарно-курортних путівок, послуг, міжміського транспорту, зв'язку;
5. інші надходження».

Коли елементи переліку є закінченими фразами, їх пишуть з абзацними відступами, з великої літери, і відокремлюють один від іншого крапкою.

Наприклад:

«У системному блоці розташовуються всі основні вузли комп'ютера:

1. Електронні схеми, які керують роботою комп'ютера (мікропроцесор, оперативна пам'ять, контролери пристроїв та ін.).
2. Блок живлення, що перетворює електроживлення мережі на постійний струм низької напруги, який подається на електронні схеми комп'ютера.
3. Нагромаджувачі (дисководи) для гнучких магнітних дисків, які використовуються для читання та запису на гнучкі магнітні диски.
4. Нагромаджувач на твердому магнітному диску, призначений для читання і запису на твердий магнітний диск, що не знімається (вінчестер).

Текст усіх елементів переліку граматично підпорядковується головній вступній фразі. Її не рекомендується переривати на прийменнику або сполучнику (на, із, від, щоб, що).»

Для подальшої деталізації переліку використовують другий рівень. Нумеруючи його елементи, слід використовувати арабські цифри з дужкою.

Приклад:

- а) форма і розмір клітин;
 - б) живий склад клітин;
 - 1) частини клітин;
 - 2) неживі включення протопластів;
 - в) утворення тканини».

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

3.6. Примітки

Примітки у роботі використовують, коли є потреба пояснити зміст основного тексту, таблиці або ілюстрації. Примітки розташовують безпосередньо після тексту, таблиці, ілюстрації, яких вони стосуються. Якщо у тексті одна примітка, її не нумерують. Слово «Примітка» друкують з великої

літери з абзацу. Підкреслення не застосовують. Після слова «Примітка» ставлять крапку та з великої літери в тому самому рядку подають текст примітки. Його слід друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом.

Приклад:

Примітка. Розраховано автором за даними [3, 125]

Якщо приміток декілька, їх нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Після слова «Примітки» ставлять двокрапку і з нового рядка з абзацу після номера примітки з великої літери подають її текст примітки.

Приклад:

Примітки:
За даними Держкомстату України.
Станом на 1.01.2018 р.

3.7. Виноски

Пояснення до окремих даних, наведених у тексті або таблицях, можна оформити у формі виносок. Виноски позначають надрядковими знаками у вигляді арабських цифр (порядкових номерів). Нумерація виносок є окремою для кожної сторінки. Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, числа, символу чи речення, до якого дають пояснення, та перед текстом пояснення.

Текст виноски вмішують під таблицею або в кінці сторінки й відокремлюють від таблиці або тексту лінією завдовжки 30-40 мм, проведеною у лівій частині сторінки. Текст виноски починають з абзацного відступу і друкують кеглем 12 з мінімальним міжрядковим інтервалом.

Приклад:

Текст: «Він базується на використанні інтуїтивного прогнозування за методом Дельфи ¹».

¹ У стародавньому місті Дельфи жреці змагалися у пророкуванні майбутнього. Метод, який названо ім'ям цього міста, спочатку використовувався для «прорікання» часу настання прогнозованої події. Він не допускає прямих контактів між експертами.

3.8. Оформлення рівнянь та формул

Формули і рівняння розташовують посередині сторінки безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Вище і нижче від кожної формули або рівняння слід залишити один вільний рядок. Формули або рівняння друкують, застосовуючи редактор формул.

До формул та рівнянь у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) застосовують наскрізну нумерацію у межах розділу. Номер формули або рівняння складається із номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад: формула 1.3 - третя формула у першому розділі. Номер формули або рівняння зазначають в дужках у кінці того ж рядка, де записано формулу.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій їх наведено у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад:

Відомо, що

$$Z = \frac{M_1 + M_2}{V_1^2 + V_2^2} \quad (1.1)$$

де

M_1, M_2 – математичне сподівання;

V_1, V_2 – середнє квадратичне відхилення міцності та навантаження.

Перенесення частини формули або рівняння у наступний рядок допускається тільки на межі знаків виконуваних операцій. При переносі знак операції повторюється на початку наступного рядка.

Коли на межі перенесення частини є знак формули чи рівняння множення, його позначають знаком «X». Формули, що йдуть одна за одною та не розділені текстом, відокремлюють комою.

Приклад:

$$f1(x, y) = S1 \text{ i } S1 < -51 \text{ max}, \quad (1.2)$$

$$f2(x, y) = S2 \text{ i } S2 < -52 \text{ max}. \quad (1.3)$$

З метою економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна записати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі й нескладні проміжні формули записують у середині рядків тексту.

3.9. Оформлення цитат і посилань

Міждисциплінарну курсову роботу оцінюють також за рівнем використання автором бібліографічних джерел. Цитати потрібно використовувати для підтвердження власних аргументів, посилаючись на авторитетне джерело, або для критичного аналізу опублікованого твору. Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення останнього може спотворити зміст, закладений автором. Крім тексту до цитат належать запозичені таблиці, схеми, діаграми, формули тощо.

Загальні вимоги до цитування:

1. Текст цитати починається і закінчується лапками, наводиться дослівно, тобто у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання.

2. Пряме цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та перефразувань думок автора. Пропускати слова та речення у цитаті дозволяється, але без зміни авторського тексту. На місці пропущених фрагментів тексту цитати ставиться три крапки.

3. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

4. При непряму цитуванні (переказуванні думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним і коректним, посилатись на джерело.

Посилання на цитовані джерела у тексті роботи слід позначати порядковим номером у списку використаних джерел, виділеним квадратними дужками, наприклад: «у роботах [1 – 7]». При цитуванні або використанні цифрових даних чи іншого матеріалу в посиланні, крім порядкового номера джерела, через кому вказують сторінку [7, 18]. При посиланні на декілька джерел між їхніми номерами ставиться крапка з комою [15,145-146; 34,321].

Допускається наводити посилання на джерела у виносках. При цьому бібліографічний опис цитованого джерела має відповідати бібліографічному описові, наведеному в списку використаних джерел. Перед бібліографічним описом праці, на яку посилаються, у квадратних дужках зазначають її порядковий номер за списком використаних джерел.

Приклад:

Текст: «... у загальному обсязі робочого часу частка інформаційної роботи перевищує 70% [6].»

Виноска:

¹ [6] Автоматизація робіт в установах // ТПЕР. – 1983. – №4. – С.66-76.

У посиланнях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їхні номери. У таких посиланнях застосовують

такі словесні формули: «... у розділі 4...», «...дивись 2.1...», «...за 3.3...», «...відповідно до 2.3...», «...на рис. 1.3...», або «...на рисунку 1.3 ...», «...у таблиці 3.2 ...», «... (див. табл. 3.2) ...», «...за формулою (3.1)...», «...у рівняннях (1.23) - (1.25)...», «...у додатку Б...».

3.10. Оформлення додатків

Додатки, як продовження роботи, оформляють на її наступних сторінках або у вигляді окремої частини, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Заголовок додатка розташовують у верхній частині аркуша симетрично до тексту сторінки. Він пишеться з великої букви. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток ____» і велику літеру, що позначає номер додатка, наприклад: «Додаток А». Якщо додаток (додатки) оформлюють як окрему частину роботи, він повинен мати титульний аркуш, аналогічний до самої роботи. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Один додаток позначається як додаток А. Додатки повинні мати спільну з попереднім текстом наскрізну нумерацію сторінок.

За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати в межах кожного додатка відповідно до вимог. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; Г.3.1 – підрозділ 3.1 додатка Г; Д.4.1.2 – пункт 4.1.2 додатка Д; Ж. 1.3.3.4 – підпункт 1.3.3.4 додатка Ж.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад: рисунок Г.3 – третій рисунок додатка Г; таблиця А.2 – друга таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А. Якщо в додатку міститься одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, то їх також нумерують, наприклад: рисунок А.1, таблиця А.1, формула (В.1).

У посиланнях на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння рекомендується у тексті додатка писати: «...на рисунку А.2...», «...на рисунку А.1...» - якщо рисунок один у додатку А; «...у таблиці Б.3...» або «...у табл. Б.3...»; «...за формулою (В.1)...», «...у рівнянні Г.2...».

Переліки, примітки і виноски в тексті додатка оформлюють і нумерують відповідно до вимог оформлення тексту роботи. Джерела, цитовані тільки у додатках, мають розглядатися незалежно від тих, які цитують в основній частині роботи. Перші мають бути перелічені наприкінці кожного додатка.

Форма цитування, правила складання переліку посилань і виносок повинні збігатися з аналогічними до сформульованих в основній частині роботи. Перед номером цитати і відповідним номером у переліку посилань та виносках ставлять позначення додатка.

Якщо у роботі як додаток використовується документ, який має самостійне значення й оформлений згідно з вимогами до документа цього виду, то його копію вміщують у роботі без змін. Перед копією документа вміщують аркуш, на якому посередині друкують слово «Додаток » і його назву (за наявності), праворуч у верхньому куті аркуша проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (нумерацію сторінок у документі зберігають).

4. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача та здобутої ним вищої освіти здійснюють члени комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, за критеріями оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей і шкалою оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики.

Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей, відтворених у процесі виконання й захисту міждисциплінарної курсової роботи.

Міждисциплінарна курсова робота як об'єкт оцінювання має продемонструвати вміння:

- ✓ працювати з інформаційними джерелами (законодавчими та нормативними документами, науковою літературою, у т. ч. виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету і даними статистичної та фінансової звітності);
- ✓ викладати матеріал логічно й аргументовано;
- ✓ використовувати статистичні та математичні методи аналізу досліджуваної проблеми;
- ✓ застосовувати сучасні наукові методи для здійснення емпіричних досліджень;
- ✓ використовувати набуті знання для висловлення пропозицій та обґрунтування рекомендацій щодо предмета дослідження;
- ✓ узагальнювати результати, робити висновки та формулювати рекомендації щодо проведення подальших досліджень.

Міждисциплінарна курсова робота, що відповідає пред'явленим до неї вимогам, повертається студентові разом із рецензією для ознайомлення. У визначений кафедрою термін робота з рецензією подається до захисту, на якому присутні члени комісії, науковий керівник, студенти групи. Автор

роботи в тезисній формі викладає її суть і подані ним пропозиції щодо вдосконалення, наприклад, маркетингової діяльності досліджуваного підприємства. Присутні задають йому запитання. Оцінка захисту курсової роботи виставляється окремо від оцінки за написання. Критерії оцінювання міждисциплінарної курсової роботи наведено у додатку Г.

Міждисциплінарна курсова робота з ознаками плагіату за рішенням комісії не розглядається, виставляється незадовільна оцінка.

Оцінюючи роботу, комісія враховує практичну значущість, відповідність оформлення встановленим вимогам, уміння представити сформульовані положення та висновки.

Основні умови одержання оцінки:

Відмінно (*90-100 балів*). Міждисциплінарна курсова робота є бездоганною в усіх відношеннях:

- має практичне значення;
- відгук позитивний;
- відповіді на запитання членів комісії правильні.

Добре (*75-89 балів*). Тема міждисциплінарної курсової роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру:

- у теоретичній частині поверхнево проаналізовані джерела;
- практичне значення роботи підтверджене;
- недостатньо використані інформаційні матеріали організації, мають місце окремі зауваження у рецензії та відгуку;
- відповіді на запитання членів комісії в основному правильні;
- робота оформлена відповідно до вимог.

Задовільно (*60-74 бали*). Тема міждисциплінарної курсової роботи в основному розкрита, та мають місце недоліки змістовного характеру:

- ✓ нечітко сформульована мета роботи;
- ✓ теоретичний розділ не містить критичного аналізу підходів до вирішення науково-прикладної задачі, яку охоплює тема, має описовий характер;
- ✓ в аналітичній частині є надлишок елементів описовості;

- ✓ добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований;
- ✓ висновки і пропозиції автора обґрунтовані непереконливо;
- ✓ рецензія містить окремі зауваження;
- ✓ не всі відповіді на запитання членів комісії правильні або повні;
- ✓ є зауваження щодо оформлення роботи.

Незадовільно. Тема міждисциплінарної курсової роботи розкрита поверхнево. Мають місце такі недоліки:

- нечітко сформульована мета роботи;
- розділи недостатньо пов'язані між собою;
- відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел;
- аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності і ґрунтовності;
- запропоновані заходи з аналізу не результативні, економічне обґрунтування неповне.
- крім того, мають місце недоліки в оформленні роботи, а відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні.

Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів комісії з урахуванням висновків наукового керівника.

За шкалою ECTS у Західноукраїнському національному університеті використовується така градація оцінок:

Оцінка	За національною шкалою	<i>Відмінно</i>	<i>Добре</i>		<i>Задовільно</i>	
	Необхідний % знань	<i>90-100</i>	<i>85-89</i>	<i>75-84</i>	<i>65-74</i>	<i>60-64</i>
	За шкалою ECTS	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>

Оцінка керівника роботи виставляється у його відгуку.

5. ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульного аркушу міждисциплінарної курсової роботи
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ім. Б.Д.ГАВРИЛИШИНА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

на тему

« _____ »

Студента (ки) 1 курсу групи МІМм-11
спеціальності 073 Менеджмент
ОНП «Міжнародний менеджмент»

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник
к.е.н., доц. Бучинська Т.В.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Тернопіль – 202__ рік

Приклади ілюстрацій (схеми, графіки, діаграми)

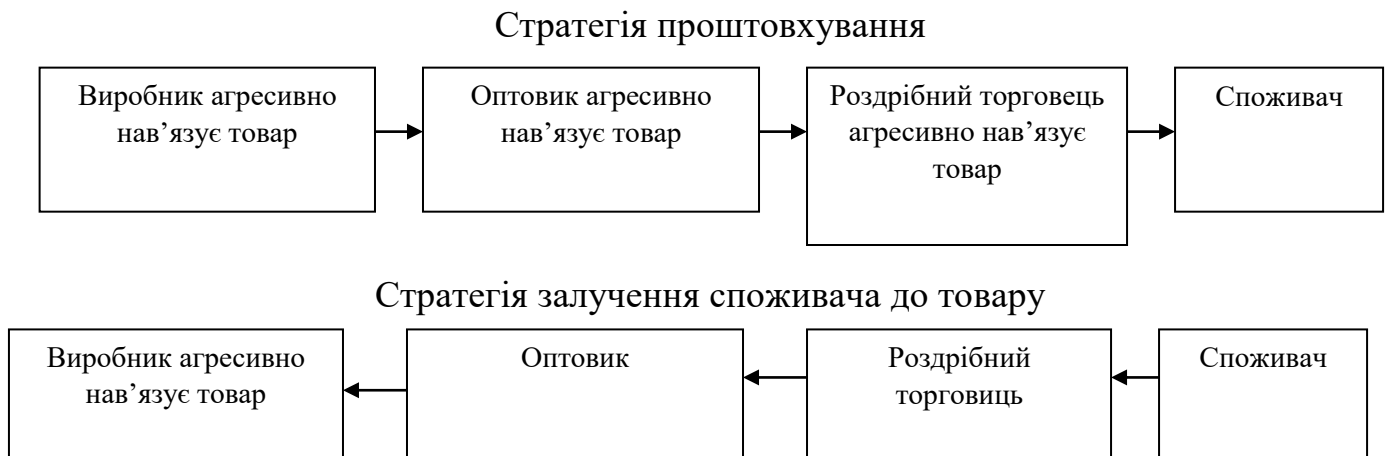

Рис. 1.1. Порівняння стратегії проштовхування та залучення

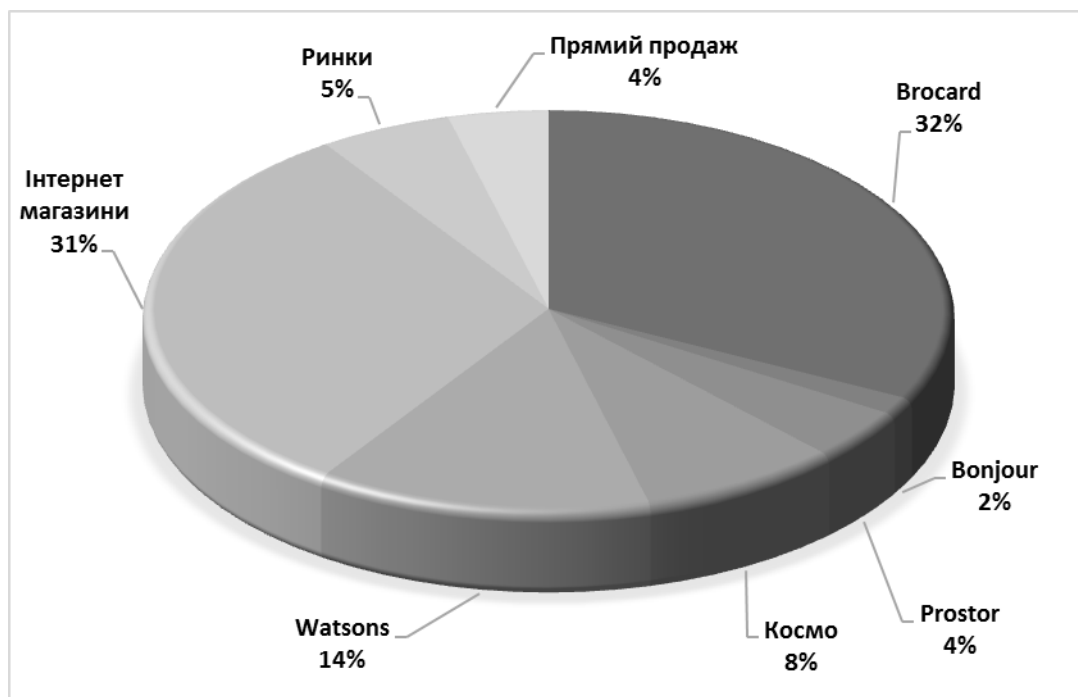

Рис.1.2. Місця покупок парфумерії, %

Продовження додатку Б

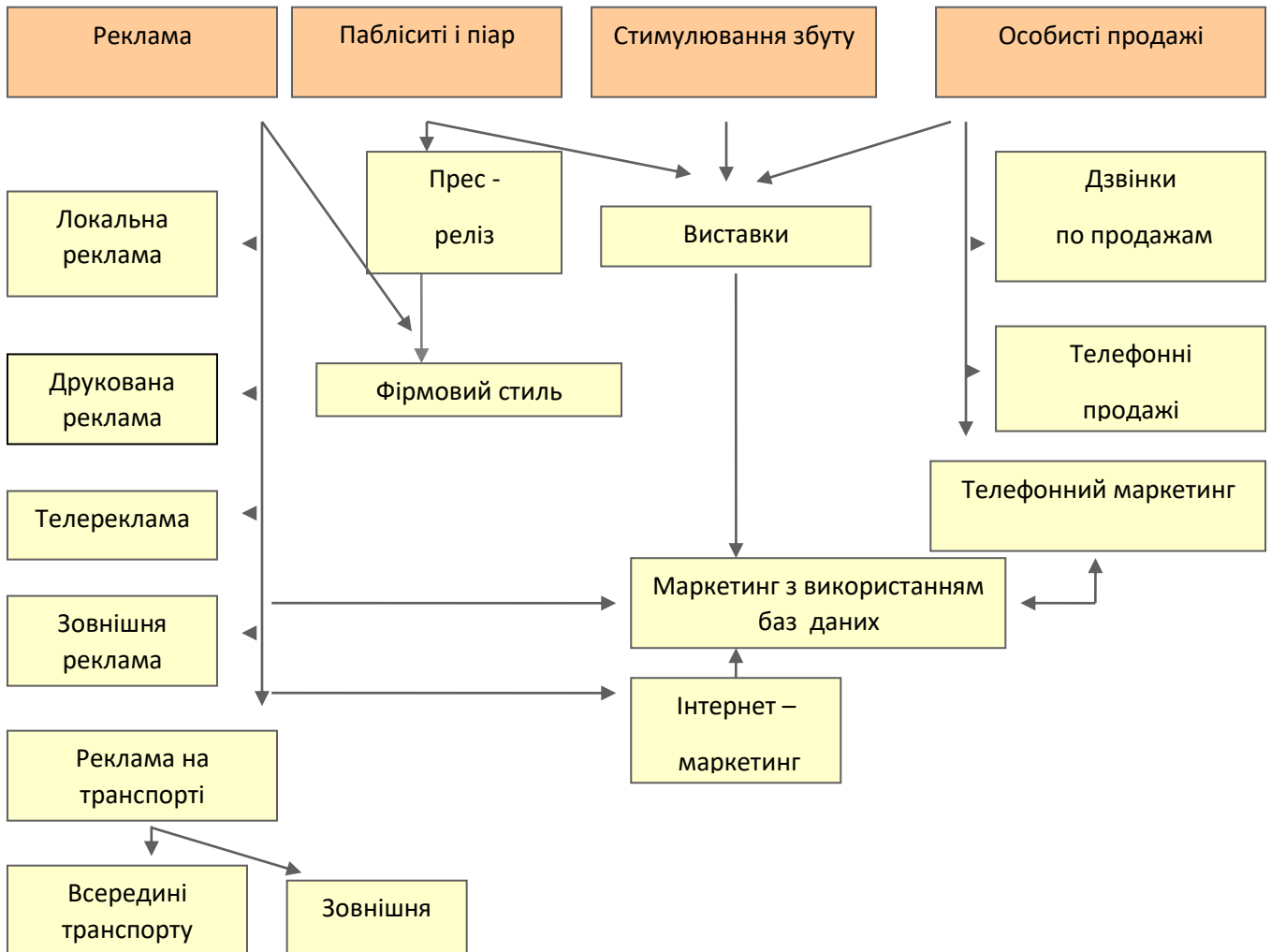

Рис. 1.3. Класифікація інструментів маркетингової комунікаційної політики

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**

КНИГИ	
Приклади	Однотомні видання
один автор	<p>Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.</p> <p>Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.</p> <p>Кузніченко С. О. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану": наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2015. 164 с.</p> <p>Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2016. 810 с.</p> <p>Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.</p>
два автори	<p>Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.</p> <p>Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практ. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с.</p> <p>Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді").</p> <p>Сташис В. В., Бажанов М. И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков: Вища шк., 1987. 216 с.</p>
три автори	<p>Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.</p> <p>Сичевський В. В., Харитонов Є. І., Олейніков Д. О. Науково-практичний коментар до розділу I Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків: Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого).</p> <p>Helfer M. E., Kempe R. S., Krugman R. D. The battered child. 5th ed. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1997. 700 p.</p>

<p>4 і більше авторів</p>	<p>Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>Колективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с.</p> <p>Постклассическая онтология права: монографія / С. И. Максимов и др.; С.-Петербург. гос. ун-т; общ. ред. И. Л. Честнов. Санкт-Петербург: Алетей, 2016. 688 с. (Толкование источников права).</p> <p>The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.</p>
<p>автор(и) та редактор(и) /упорядник(и)</p>	<p>Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.</p> <p>Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.</p> <p>Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY: Anchor, 2000. 680 p.</p>
<p>автор(и) та перекладач(і)</p>	<p>Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев: Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).</p> <p>Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л. И. Евенко; пер.: Д. Васильев, В. Зотов. Москва: Прогресс, 1986. 424 с.</p> <p>Laplace P. S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F. W. Truscott, F. L. Emory. Original work published 1814. New York, NY: Dover, 1951. 196 p.</p>
<p>без автора</p>	<p>Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. (Серія "Наукові праці кафедри господарського права Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; т. 1).</p> <p>Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.</p> <p>Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с.</p> <p>Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с.</p> <p>Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 верес. 2016 р. Київ: Нац. акад. прокуратури України. 2016. 432 с.</p> <p>Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.</p>

Приклади	Багатомні видання
	<p>Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.</p> <p>Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.</p>
	<p>Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: в 6 т. Харків: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. О. В. Стовба. Харків: Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>
ІНШІ ВИДАННЯ	
Автореферати дисертацій	<p>Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.</p> <p>Лісов О. С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.</p>
дисертації	<p>Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.</p> <p>Костєнко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.</p> <p>Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>
архівні документи	<p>Лист Голови Спільки «Чорнобиль» Г. Ф. Лєпіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спільки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71.</p> <p>Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>

патенти	<p>Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ 2006-4).</p>
стандарти	<p>ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Бібліографічні показники	<p>Володимир Володимирович Сташис: (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.-пед. і громад. діяльності) / Нац. акад. прав. наук України; упоряд.: В. І. Борисов, В. І. Тютюгін, Л. М. Демидова. Харків: Право, 2010. 108 с. (Біографія і бібліографія вчених-правознавців).</p> <p>Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одиссей, 2003. 128 с.</p> <p>Систематизований показник матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997–2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О. О. Бабінова, О. Г. Белінська. Київ: Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.</p>
каталоги	<p>Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк: Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.</p>

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

<p>розділ книги</p>	<p>Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. <i>Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография</i> / ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.</p> <p>Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. <i>Кримінологія. Загальна та Особлива частини: підручник</i> / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2009. Розд. 15. С. 138–145.</p> <p>Тацій В. Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації. <i>Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю</i>. Харків: Право, 2010. С. 221–229.</p> <p>Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. <i>Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія</i> / за ред.: О. В. Козаченко, Є. Л. Стрельцов. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 87–109.</p> <p>O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and transformation. <i>Gender issues across the life cycle</i> / Ed. B. R. Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107–123.</p>
<p>тези, доповідь</p>	<p>Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. <i>Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.)</i>. Харків: Право, 2017. С. 7–9.</p> <p>Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.)</i>. Харків, 2009. С. 47–49.</p> <p>Шаповал В. Свобода та "природні права" людини як основа людського виміру права. <i>Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): матеріали першого всеукр. круглого столу, м. Львів, 16–17 верес. 2005 р.</i> Львів: Край, 2006. С. 286–295.</p> <p>Wu C. K., Makhlof M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. <i>Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011</i>. Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834–836.</p>

<p>стаття з довідкового видання</p>	<p>Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: Юрид. думка, 2007. С. 550.</p> <p>Гончаренко В. Д. Повне зібрання законів Російської імперії. <i>Велика українська юридична енциклопедія</i>. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С. 573–574.</p> <p>Ріяка В. О. Декларація митна. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 2. С. 29.</p> <p>Bergmann P. G. Relativity. <i>The New Encyclopedia Britannica</i>. Chicago, IL: Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501–508.</p>
<p>стаття з продовжуваного видання</p>	<p>Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. <i>Проблеми законності</i>. Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77.</p> <p>Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. <i>Вісник Національної академії правових наук України</i>. Харків, 2010. № 2. С. 28–39.</p> <p>Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. <i>Держава і право. Юридичні науки</i>. Київ, 2016. Вип. 72. С. 152–166.</p>
<p>стаття з періодичного видання (журнал, газета)</p>	<p>Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровільних формувань в Україні. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2016. № 4. С. 84–88.</p> <p>Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. <i>Право України</i>. 2009. № 10. С. 57–60.</p> <p>Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. <i>Journal of Higher Education</i>. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.</p> <p>Середа М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. <i>Юридичний вісник України</i>. 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5.</p> <p>Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. <i>Голос України</i>. 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6–7.</p> <p>Itzkoff D. A touch for funny bones and earlobes. <i>New York Times</i>. 2010. March 31. P. C1.</p>
<p>рецензії</p>	<p>Биков О. Нагальність оптимального міжнародно-правового врегулювання глобальних біоетичних проблем сучасності. <i>Віче</i>. 2016. № 1/2. С. 20–21. Рец. на кн.: Третьякова В. Г. Міжнародно-правове регулювання глобальних біоетичних проблем: монографія. Київ: Кондор, 2013. 407 с.</p> <p>Драч О. О. [Рецензія]. <i>Український історичний журнал</i>, 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси: ІнтралігаТОР, 2015. 112 с.</p> <p>Csikos R., Garcia E., Worley R. Book Reviews. <i>Journal of Criminal Justice Education</i>. 2010. Vol. 21, No. 1. P. 93–99. Review of the book: Beck E., Britto S., Andrews A. In the shadow of death: Restorative justice and death row families. Oxford, NY: Oxford University Press, 2007. 336 p.</p>

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Приклади	<p>Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282 (дата звернення: 17.03.2017).</p> <p>Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. <i>Теорія і практика правознавства</i>: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).</p> <p>Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. <i>Проблеми законності</i>. 2016. Вип. 135. С. 39–51. DOI: http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852.</p> <p>Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні: монографія. Харків; Костянтинівка, Сектор "С" АТО: Юрайт, 2016. 116 с. URL: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf (дата звернення: 17.03.2017).</p> <p>Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p> <p>Feminism. <i>Encyclopædia Britannica online</i>. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism.</p> <p>Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. <i>Meaningful Play 2010</i>: October 21–23, 2010, East</p>
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ	
Приклади	<p>Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.</p> <p>Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ: Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.</p> <p>Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.</p> <p>Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. <i>Освіта</i>. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.</p>
	<p>Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. <i>Голос України</i>. 2015. 10 черв. (№ 101). С. 4.</p> <p>Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). <i>Офіційний вісник України</i>. 2013. № 3. Ст. 91.</p> <p>Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 25–26. Ст. 131.</p> <p>Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій: постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. <i>Офіційний вісник України</i>. 1998. № 28. Ст. 1062.</p> <p>Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page (дата звернення: 17.03.2017).</p>

Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 17.03.2017).

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035 (дата звернення: 17.03.2017).

Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа № 551/818/14-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41131992#> (дата звернення: 17.06.2016).

Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57990> (Last accessed: 17.03.2017).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Міждисциплінарна курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою як сума оцінки за написання (зміст і оформлення) та оцінки за захист, вагові коефіцієнти яких становлять 0,6 та 0,4 відповідно.

Оцінювання написання міждисциплінарної курсової роботи

Оцінка інформаційної бази міждисциплінарної курсової роботи:	20
<ul style="list-style-type: none"> • загальна кількість використаних літературних джерел (в межах 20–25 позицій); • опрацювання наукової (монографічної) літератури; • використання законодавчих матеріалів; • використання статистичних досліджень; • опрацювання економічної періодики; • опрацювання іноземних джерел; 	
• використання результатів самостійно проведеного дослідження	10
• застосування фактичного матеріалу по конкретному підприємству	10
Оцінка відповідності вимогам до оформлення курсових робіт, в т.ч.:	20
<ul style="list-style-type: none"> • відповідність загальним вимогам згідно з методичними рекомендаціями; • грамотність роботи; • дотримання кількісних пропорцій в обсягах параграфів. 	
Оцінка змісту курсової роботи:	
Вступ, зміст якого відповідає вимогам	5
Повнота розкриття змісту роботи в першому розділі	10
Повнота розкриття змісту роботи в другому розділі	10
Повнота розкриття змісту роботи в третьому розділі	10
Наявність самостійних висновків	5
Загальна максимальна оцінка за написання курсової роботи	100

Оцінювання захисту міждисциплінарної курсової роботи

Презентування результатів дослідження:	
<ul style="list-style-type: none"> • аргументоване доведення проблеми; • вміння логічно викласти основні положення і висновки курсової роботи; • вміння чітко і лаконічно викласти основні положення і висновки курсової роботи; • орієнтація в економічній проблематиці, економічний кругозір. 	40
Повнота та обґрунтованість відповідей на запитання і зауваження, аргументований захист своїх переконань	45
Культура мовлення, ораторські навички в дискусії	15
Загальна максимальна оцінка за захист курсової роботи	100

Додаток Д

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ім. Б.Д.ГАВРИЛИШИНА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
РЕЦЕНЗІЯ НА МІЖДИСЦИПЛІНАРНУ КУРСОВУ РОБОТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

На тему: _____

Практичне / теоретичне значення роботи:

Недоліки:

Загальний висновок:

Рецензент _____
(посада, місце роботи, вчене звання, наукова ступінь)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

” ” _____ 20__р.

Навчально-методичне видання

Р.Є. Зварич, Т.І. Длугопольська, Н.С. Мазур

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З НАПИСАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

*для здобувачів освітньо-наукової програми
«Міжнародний менеджмент»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування*

Формат 60x84 ¹/₁₆. Гарнітура Times. Тираж 20.
Папір офсет. Друк на дублюкаторі.
Умов. друк. арк. 2,3.